

OKRESNÁ PROKURATÚRA KOŠICE II
Mojmírova 5, 040 46 Košice 1

Číslo: 3 Pv 646/14/8803-29
EEČ: 2-64-581-2017

Košice II 02.06.2017

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: trestný čin: úverový podvod podľa § 250a odsek 1, odsek 3
Trestného zákona číslo 140/1961 Zbierky zákonov v znení
zákona číslo 576/2004 Zbierky zákonov

Rozhodol: prokurátorka Okresnej prokuratúry Košice II

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie
obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX
miesto narodenia: XXXXX
rodné priezvisko: XXXXX
trvalé bydlisko: XXXXX XXXXX, Slovensko
väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- trestný čin: úverový podvod podľa § 250a odsek 1, odsek 3 Trestného zákona číslo 140/1961 Zbierky zákonov v znení zákona číslo 576/2004 Zbierky zákonov
štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

- v Košiciach, na ul. Bukovecká č. 18, v pobočke VÚB a.s. XXXXX, dňa 05.01.2005, v presne nezistenom čase, uzatvoril na základe žiadosti, zmluvu o poskytnutí flexipôžičky, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 120.000,-- Sk (3.983,27 Eur), pričom k žiadosti k zmluve predložil okrem iných dokladov, aj potvrdenie o príjme od zamestnávateľa XXXXX XXXXX, avšak v čase podpisu úverovej zmluvy, nebol evidovaný v evidencii Sociálnej poisťovne ako platiteľ poisťného, v žiadnej spoločnosti, čím takto svojím konaním, spôsobil spoločnosti VÚB, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy č. 1, IČO: 31 320 155, škodu vo výške 120.000,-- Sk (3.983,27 Eur),

lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa PZ Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach, Odbor kriminálnej polície PZ, sp. zn. ORP-954/OEK-K2-2006, zo dňa 06.10.2006 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie XXXXX, za trestný čin úverového podvodu podľa § 250a ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Z dôvodu neprítomnosti obvineného XXXXX vyšetrovateľ PZ uznesením pod sp. ORP-1014/5-OJP-KE-2007 podľa ustan. §228 odsek 2 písm. a) Tr. poriadku prerušil trestné stíhanie od 24.10.2007 do 22.09.2008, opätovne od 29.11.2010 do 31.05.2012. Vzhľadom k tomu, že sa podarilo vypátrať a ustáliť pobyt obvineného XXXXX v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, bola cestou Okresnej prokuratúry Košice II dňa 31.01.2014 spracovaná právna pomoc, účelom ktorej bolo vykonanie výsluchu obvineného. Dňa 31.01.2016 boli doručené negatívne výsledky právnej pomoci a teda nedošlo k výsluchu obvineného.

Po skončení vyšetrovania a vyhodnotení skutkového stavu a vo veci zabezpečených listinných dôkazov, vyšetrovateľ PZ podal návrh na podanie obžaloby na obvineného.

Preskúmaním uvedeného návrhu i celého vyšetrovacieho spisu, najmä s poukázaním na to, že pri posudzovaní otázky, či obvinený XXXXX naplnil znaky príslušného trestného činu, je nutné vziať do úvahy aj existenciu súkromnoprávneho vzťahu, v ktorom ako účastníci vystupovali: obvinený a poškodený, som sa nestotožnila s predmetným návrhom a v rámci prokurátorského dozoru vykonávaného v prípravnom konaní v zmysle ustanovenia § 230 ods. 1 Trestného poriadku som dospela k právnemu záveru, na odôvodnenosť, zastaviť trestné stíhanie voči obvinenému XXXXX podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, nakoľko nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Tomuto konštatovaniu zodpovedajú aj výsledky realizovaného vyšetrovania, z ktorých vyplynulo, že konaním obvineného XXXXX nedošlo k naplneniu pojmových znakov skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu podľa § 250a ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, účinného v čase spáchania skutku, po stránke objektívnej, nakoľko sa v danom prípade jedná výlučne o občianskoprávny spor, ktorý by mal byť riešený výlučne v konaní o občianskoprávných veciach.

V rámci vyšetrovania boli vo veci vypočutí svedkovia: XXXXX, ako aj vo veci boli zabezpečené listinné dôkazy, najmä žiadosť a zmluva o poskytnutí flexipôžičky s prílohami a správy so Sociálnej poisťovne, ktorými bol preukázaný a ustálený priebeh skutkového deja tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti uznesenia.

Obvinený XXXXX vo svojej výpovedi poprel úmyselné spáchanie skutku a tiež uviedol, že v krčme v OC Mier v Košiciach, ho oslovili jemu neznámi muži, že ak im vyberiem z banky peniaze, vybaví mu prácu a dostane od nich odmenu. Dali mu potvrdenie o zamestnaní a odviezli ho do banky. Pôžička mu bola schválená a na ruku mu bola vyplatená suma 120.000,-- Sk, pričom pred bankou mu muži peniaze zobrali a nechali mu sumu 10.000,-- Sk. Viac tých mužov nevidel a sľúbenú prácu

mu nesprostredkovali.

Splnomocnený zástupca poškodeného: XXXXX vo svojich výpovediach uviedli, že obvinený XXXXX uzavrel v pobočke VÚB v Košiciach dňa 05.01.2005 zmluvu o poskytnutí flexipôžičky č.: 000069101040105. Klienský zamestnanec, ktorý uzatváral zmluvu, vizuálne overil pravdivosť predložených dokladov a to: OP č. XXXXX, následne bola spísaná zmluva o poskytnutí flexipôžičky a po schválení ústredím VÚB, bola obvinenému poskytnutá pôžička vo výške 120.000,-- Sk (3.983,27 Eur), ktorú sa zaviazal splácať v mesačných splátkach po dobu 36 mesiacov, vo výške 4.332,27 Sk. Obvinený pôžičku nesplácal a tak bola pôžička zosplatnená z dôvodu dlhodobého nesplácania.

Zo žiadosti a zmluvy o poskytnutie flexipôžičky č.: 000069101040105, zo dňa 05.01.2005, uzavretej medzi poškodeným: VÚB a.s., ako veriteľom a obvineným: XXXXX, ako dlžníkom vyplýva, že jej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 120.000,-- Sk (3.983,27 Eur), pričom celková cena pôžičky predstavovala sumu vo výške: 158.151,72 Sk, ktorú sa obvinený zaviazal splatiť v 36-tich mesačných splátkach, vo výške 4.332,27 Sk, počnúc dňom 05.02.2005. Ako ďalej zo žiadosti a príloh k nej vyplýva, že obvinený XXXXX predložil potvrdenie o príjme zo závislej činnosti od zamestnávateľa spol. XXXXX XXXXX, zo dňa 03.01.2005, platobný doklad SIPO, za mesiac 12/2004 a OP č.: XXXXX

Z výpovede svedka XXXXX vyplýva, že telefónne číslo zamestnávateľa XXXXX XXXXX, uvedeného v potvrdení o príjme, je číslo pevnej linky v jej byte, na ul. XXXXX v Košiciach.

Zo správy Sociálnej poisťovne je zrejmé, že obvinený XXXXX, v čase podpísania zmluvy o poskytnutí flexipôžičky, nebol evidovaný v evidencii Sociálnej poisťovne, ako platiteľ poistného, v žiadnej spoločnosti.

Zo zabezpečených listinných dôkazných prostriedkov vyplýva, že poškodená VÚB a.s., nepožadovala od obvineného XXXXX žiadne doklady potvrdzujúce rozhodné skutočnosti preukazujúce jeho bonitu.

Trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone, ak tento zákon neustanovuje inak. Pre naplnenie znakov každého trestného činu sa vyžaduje naplnenie všetkých pojmových znakov skutkovej podstaty, a to objektu a objektívnej stránky, subjektu a subjektívnej stránky, ako súhrnu znakov, ktoré charakterizujú určité ľudské správanie ako trestný čin. Všetky tieto znaky tvoria jeden celok a len v prípade ich kumulatívneho naplnenia možno v jednotlivých prípadoch hovoriť o trestnom čine. Absencia, čo i len jedného z týchto obligatórnych znakov, ktoré nie sú vždy priamo v zákone výslovne uvedené, spôsobí to, že konkrétne ľudské správanie nie je možné podriaďiť pod zákonnú skutkovú podstatu žiadneho trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona.

Podľa § 250a ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, *kto vyláka od iného úver alebo záruku na úver tým, že ho uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo na splácanie úveru, a tak mu spôsobí väčšiu škodu alebo získa pre seba väčší prospech, potresce sa odňatím slobody na jeden až päť rokov.*

Pri posudzovaní otázky, či páchatel' naplnil znaky príslušného trestného činu (typicky majetkovej povahy), je nutné vziať do úvahy aj prípadnú existenciu súkromnoprávneho vzťahu, v ktorom ako účastníci vystupovali: páchatel' a poškodený a ktorý má význam pre konkrétnu trestnú vec. Pokiaľ ide o súkromnoprávny vzťah, je potrebné totiž trvať na tom, aby na ochranu svojich majetkových záujmov dbali predovšetkým samotní účastníci takéhoto vzťahu. Od týchto účastníkov je nutné požadovať, aby postupovali obozretne a aby dodržali aspoň elementárne zásady opatrnosti, obzvlášť, ak sú pre to ľahko dosiahnuteľné prostriedky.

Za situácie, keď poškodený sám svojou zjavnou neopatrnosťou, ktorej sa mohol ľahko vyvarovať, pristúpil k neistej finančnej dispozícii a vynaložil finančné prostriedky, potom sa s dôsledkami tejto neistoty musí vysporiadať taktiež sám a to za použitia prostriedkov súkromného práva. Z hľadiska princípov, na ktorých je založený demokratický štát, je neprijateľné, aby trestným postihom jedného účastníka súkromnoprávneho vzťahu, bola nahradzovaná nevyhnutná miera opatrnosti druhého účastníka, pri ochrane vlastných práv a majetkových záujmov. Trestným postihom nie je možné nahrádzať inštitúty iných právnych odvetví, ktoré sú určené na ochranu majetkových práv a záujmov.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného nemožno posudzovanú trestnú vec hodnotiť inak, ako tak, že poškodená VÚB, a.s., ako účastník súkromnoprávneho vzťahu, evidentne nedbala na minimálnu mieru zodpovedajúcu ochrany svojich práv a majetkových záujmov, vedome zanedbala mieru opatrnosti, keď si neoverila ľahko dostupné informácie významné pre rozhodnutie o poskytnutí úveru. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, poškodená VÚB, a.s. pri poskytnutí úveru vychádzala len z tvrdení obvineného XXXXX, pričom žiadne iné dodatočné informácie od obvineného, k jeho finančnej situácii, nevyžadovala (predložením dokladov súvisiacich s jeho zamestnaním, a to pracovnej zmluvy, resp. výplatnej pásky) a ani si tieto informácie žiadnym spôsobom nezisťovala (či obvinený je zamestnancom tejto spoločnosti). Je pritom nepochybné, že disponuje dostatkom kvalifikovaného personálu a ďalších prostriedkov, aby pri zachovaní potrebnej opatrnosti tieto informácie získala. Navyše, ako vyplýva z obchodného registra, poškodený sa venuje podnikateľskej činnosti poskytovania úverov a pôžičiek, a preto musí mať dostatok skúsenosti s tým, ako hodnoverne posúdiť platobnú schopnosť žiadateľa o pôžičku a tým predísť, resp. v čo najväčšej miere minimalizovať riziko nesplácania pôžičky.

Pre poškodenú banku je totiž vždy podstatnou podmienkou, na poskytnutie pôžičky, pravdivé zistenie týkajúce sa bonity žiadateľa o pôžičku alebo úver, t.j. preukázanie žiadateľa, že má zamestnanie a tomu zodpovedajúci príjem, ktorý oprávňuje na vyvodenie predbežného záveru o možnosti (schopnosti) žiadateľa uhrádzať zmluvne dohodnuté splátky. Banka posudzuje „splnenie podmienok na poskytnutie úveru alebo pôžičky“ spravidla z dlhodobého hľadiska, t.j. z hľadiska niekoľkoročnej návratnosti a to bez ohľadu na to, či žiadateľ má v čase rozhodovania o pôžičke, nasporenú značnú finančnú čiastku, z ktorej by teoreticky mohol splatiť, dokonca ihneď, väčšiu časť poskytnutej pôžičky. V tomto prípade tak nepostupovala. Poškodená VÚB, a.s. tak vedome riskuje, pokiaľ takýmto spôsobom poskytuje pôžičky a úvery pravdepodobne vedená snahou o dosiahnutie, čo najväčšieho objemu obchodov. Potom, by však bolo v rozpore s princípmi, na ktorých je založený

právny štát, aby trestným postihom jedného účastníka súkromnoprávneho vzťahu, bola nahradzovaná nevyhnutná miera opatrnosti druhého účastníka, pri ochrane vlastných práv a záujmov. Trestným postihom nie je predsa možné nahradzovať inštitúty iných právnych odvetví, určené k ochrane majetkových práv a záujmov.

V tejto súvislosti k znakom základnej skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu je potrebné uviesť, že len uvedenie určitých nepravdivých skutočností nie je možné, samo o sebe, považovať za „uvedenie do omylu“, v zmysle základnej skutkovej podstaty trestného činu, pretože „uvádzanie, či deklarovanie nepravdy“, nič nehovorí o tom, či tieto nepravdivé skutočnosti boli alebo mohli byť aj objektívne spôsobilé oklamať klamanú osobu (ide o posudzovanie spôsobilosti, či nespôsobilosti použitého prostriedku oklamať poškodeného), respektíve, či k oklamaniu poškodeného došlo len preto, že ten celkom (hrubo) zanedbal svoju povinnosť (všeobecnú prevenčnú povinnosť vyplývajúcu z § 415 Občianskeho zákonníka) a zjavne konal, bez dodržania určenej miery opatrnosti. V takomto prípade, možno hovoriť o tom, že k škode na majetku poškodeného došlo výhradne v príčinnej súvislosti, s porušením povinnosti na strane poškodeného, t. j. s porušením obvyklej miery opatrnosti, pretože za jej bežného dodržania by bolo vylúčené oklamanie poškodeného, teda išlo o konanie nespôsobilé uviesť niekoho do omylu a spôsobilým sa stalo len a výlučne vďaka zjavnému porušeniu obvyklej miery opatrnosti, zo strany poškodeného. Výška poskytnutej pôžičky zo strany banky tak predstavuje jej škodu.

Na základe uvedeného mám za to, že v predmetnom prípade neboli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty prečinu úverového podvodu, konkrétne znak spočívajúci v uvedení do omylu. Ku škode na majetku poškodeného, došlo výlučne z dôvodu zjavného porušenia obvyklej miery opatrnosti, pričom poškodená spoločnosť mohla jednoducho odhaliť nepravdivosť údajov, uvádzaných obvineným, avšak za týmto účelom nevykonala žiadnu aktivitu, nakoľko tú vykonala až potom, čo obvinený nesplácal úver.

Podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, *prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.*

Vzhľadom na uvedené dôvody bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do troch dní odo dňa doručenia tohto uznesenia na Okresnú prokuratúru Košice II.

O sťažnosti rozhodne Krajská prokuratúra v Košiciach.

Sťažnosť má odkladný účinok.

JUDr. Gabriela Andrásiová
prokurátorka